يروژه درس بازيابي اطلاعات

امير حسين سرور - ٩٧٣١٠٢٨

گزارش فاز دوم

۱) پاسخ به پرسمان در حالتهای زیر. در هر مورد، تیتر خبر بازیابی شده را به همراه جمله(هایی) که حاوی عبارت پرسمان بودهاند، گزارش کنید. همچنین در هر مورد با ذکر جزئیات شرح دهید که آیا سند بازیابی شده به پرسمان کاربر مرتبط هست یا خیر؟

الف) یک پرسمان از کلمات ساده و متداول تک کلمهای

پرسمان: انتخابات

ب) یک پرسمان از عبارات ساده و متداول چند کلمهای

پرسمان: بانک رفاه کارگران

پ) پرسمان دشوار و کمتکرار تککلمهای

🗡 پرسمان: ژیمناستیک

ت)یک پرسمان دشوار و کمتکرار چندکلمهای

پرسمان: واکسن آسترازنکا

```
>>> Please Enter your Query: المنزازنكا المنزاز المنزازن المنزازن المنزازن المنزاز المنزازن المنززن المنزز
```

برای هرکدام از پرسمانهای بالا، جمله(هایی) را که حاوی پرسمان بودهاند برای اولین خبر بازیابی شده نشان میدهیم:

- پرسمان: انتخابات
- تیتر خبر: چکیده پروتکلهای بهداشتی برگزاری انتخابات
 - 🗸 متن خبر حاوی پرسمان:

چکیده پروتکل های بهداشتی برگزاری انتخابات ۱۴۰۰ اعلام شد.

به گزارش ایسنا، ستاد انتخابات کشور با همکاری وزارت بهداشت پروتکلهای بهداشتی برای برگزاری انتخابات در شرایط وجود بیماری کرونا را تهیه کرده است تا سلامت رای دهندگان و مجریان انتخابات حفظ شود.

ارتباط خبر به پرسمان: سند مربوط به مسائل بهداشتی در زمان برگزاری انتخابات است و ۴بار کلمه انتخابات در آن تکرار شده است. سندی مرتبط با پرسمان ارزیابی می شود.

- پرسمان: بانک رفاه کارگران
- تیتر خبر: بررسی ساماندهی و بهبود وضعیت مالی بانک رفاه کارگران در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت متن خبر حاوی پرسمان:

در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، درباره ساماندهی و بهبود وضعیت مالی **بانک رفاه کارگران** بحث و تصمیم گیری شد.

مجلس شورای اسلامی برای ساماندهی امور بانک رفاه کارگران، مقرر شد ضمن سرعت بخشیدن به بازپرداخت بدهی سازمان بدهی دولت به سازمان تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشور، اقدامات لازم برای بازپرداخت بدهی سازمان تامین اجتماعی به بانک رفاه کارگران نیز به عمل آید.

طرح "میزکار کارگزاری" بانک رفاه کارگران کلید خورد.

ارتباط خبر به پرسمان: سند مربوط به بررسی وضعیت بانک رفاه کارگران است که با پرسمان کاربر هم مطابقت دارد و سندی مرتبط ارزیابی میشود.

- **پرسمان:** ژیمناستیک
- تیتر خبر: دبیر مجمع فدراسیون ژیمناستیک مشخص شد
 - 🔑 متن خبر حاوی پرسمان:

علیرضا باقری از سوی وزارت ورزش به عنوان دبیر مجمع ژیمناستیک انتخاب شد.

به گزارش ایسنا، ثبت نام از کاندیداهای پست ریاست فدراسیون **ژیمناستیک** از ۷ اردیبهشت ماه آغاز شده و به مدت ده روز کاری تا ۲۱ اردیبهشت ماه ادامه خوهد داشت.

- ارتباط خبر به پرسمان: سند مربوط به اتفاقی در مجمع فدراسیون ژیمناستیک است که سندی مرتبط به پرسمان محسوب می شود و در آن هم ۲بار کلمه ژیمناستیک را مشاهده می کنیم.
 - **پرسمان:** واکسن آسترازنکا
 - تیتر خبر: محموله ۱٫۴ میلیون دوزی واکسن کرونا وارد کشور شد
 - 🔻 متن خبر حاوی پرسمان:

معاون فنی گمرک ایران اعلام کرد که محمولهای حاوی ۱٫۴ میلیون دوز **واکسن** کرونا امشب به ایران رسیده و تحویل وزارت بهداشت شده است.

مهرداد جمال ارونقی در گفتوگو با ایسنا تصریح کرد: محموله جدید **واکسن** کرونا ساعت ۱۰ از مبداء ایتالیا وارد فرودگاه امام خمینی شد که حاوی یک میلیون و ۴۰۰ هزار دوز **واکسن آسترازنکا** از مجموعه کوواکس است.

به گفته وی **واکسن** واردشده همانند محمولههای قبلی در حداقل زمان، تشریفات گمرکی را طی کرده و با حمل یکسره تحویل نمایندگان وزارت بهداشت شده است.

این مقام مسئول در گمرک ایران یادآور شد که بامداد یکشنبه نیز محموله یک میلیون دوزی دیگری از **واکسن** وارد و ترخیص شده است.

به گزارش ایسنا، پیش از دو محموله وارداتی امروز، از نیمه بهمن ماه بیش از ۳٫۱ میلیون دوز **واکسن** از چهار کشور وارد شده بود.

این در حالی است که از اوایل اردیبهشت چندین محموله تجهیزات خط تولید **واکسن** نیز به کشور وارد شده و در اختیار ستاد اجرایی فرمان امام (ره) جهت تکمیل خط تولید **واکسن** قرار گرفته است.

ارتباط خبر به پرسمان: سند مربوط ورود محموله واکسن آسترازنکا به کشور است که تطابق کاملی با کوئری کاربر دارد و سندی مرتبط ارزیابی میشود.

۲) موارد ب و ت را با روش مکانی فاز یک نیز تکرار کنید و نتایج دو حالت را با هم مقایسه و تحلیل کنید.

ب) یک پرسمان از عبارات ساده و متداول چند کلمهای

پرسمان: بانک رفاه کارگران

ت)یک پرسمان دشوار و کمتکرار چندکلمهای

پرسمان: واکسن آسترازنکا

مقایسه نتایج روش مکانی و روش برداری: $hildsymbol{ abla}$

همان طور که می بینیم، در قسمت ب اولین نتیجه ای که توسط هردو روش بازیابی شده، یکسان است و در آن صریحاً به «بانک رفاه کارگران» و مسائلی در آن رابطه پرداخته شده است و سندی مرتبط محسوب می شود. در قسمت ت نیز برای روش مکانی تیتر اولین سند بازیابی شده دقیقاً شامل کوئری کاربر است و در روش برداری نیز کوئری کاربر به طور دقیق در متن خبر وجود دارد. اما اگر کلی تر به نتایج نگاه کنیم، در روش مکانی نتایجی که در رنک بالاتری قرار گرفته اند، عموماً اسنادی هستند که پرسمان کاربر را به طور کامل در خود دارند؛ یعنی مثلا عبارت «بانک رفاه کارگران» یا «واکسن آسترازنکا» را در متن یا تیتر خبر به صورت کامل می توان یافت. بعد از آن نتایجی آمده اند که تمرکز بیشتری بر روی کلمات کوئری به طور مستقل تری دارند؛ تا زمانی که تنها به وجود کلمات کوئری توجه می شود یعنی تنها کافیست که خبر بازیابی شده شامل «بانک»، «رفاه» یا «کارگران» و همچنین «واکسن» یا «آسترازنکا» باشد تا بازیابی شود و در واقع اهمیتی به تاثیر و وزن هر کلمه داده نمی شود. البته در اینجا هم ۱۰ خبر بیشتر بازیابی نشده اند. در روش برداری، در آنها بیشتر به چشم بخورد (idf) هم اینکه تعداد بیشتری از کلمات کوئری را شامل «باشد (it)، به همین علت مثلا در اولین خبر بازیابی شده برای واکسن آسترازنکا در روش برداری، ۸بار کلمه واکسن باشند(it)، به همین علت مثلا در اولین خبر بازیابی شده در حالت مکانی، ۲بار کلمهی واکسن ظاهر می شود که در هر دو بالت هی در کنار کلمهی آسترازنکا قرار دارد.

• Mean Reciprocal Rank

برای مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده شده:

نوع پرسمان	پرسمان	تعداد نتایج بازیابی شده	rank position of first relevant doc (K)	Reciprocal Rank score (1/K)	تيتر خبر
ساده تککلمه	انتخابات	10	2	0.5	جابجایی برنامههای رادیو و تلویزیونی نامزدها
ساده چندکلمه	بانک رفاه کار گران	10	1	1	بررسی ساماندهی و بهبود وضعیت مالی بانک رفاه کارگران در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت
دشوار تککلمه	ژیمناستیک	10	6	0.16	هشدار هیات ژیمناستیک تهران در خصوص سالنهای مختلط و اقدامات غیراخلاقی
دشوار چندکلمه	واکسن کووایران برکت	10	1	1	آمار تولید، تحویل و تزریق واکسن کووایران برکت تا امروز

$$\rightarrow$$
 MRR = $\frac{1}{4}(0.5 + 1 + 0.16 + 1) = 0.66$

برای مدل آموزش داده شده از قبل:

نوع پرسمان	پرسمان	تعداد نتایج بازیابی شده	rank position of first relevant doc (K)	Reciprocal Rank score (1/K)	تيتر خبر
ساده تککلمه	انتخابات	10	3	0.33	سخنگوی جبهه اصلاحات: بارها گفتهایم در انتخابات ۱۴۰۰ کاندیدا نداریم
ساده چندکلمه	بانک رفاه کارگران	10	2	0.5	بررسی ساماندهی و بهبود وضعیت مالی بانک رفاه کارگران در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت
دشوار تککلمه	ژیمناستیک	10	4	0.25	دبير مجمع فدراسيون ژيمناستيک مشخص شد
دشوار چندکلمه	واكسن آنفولانزا	10	1	1	اولویت تزریق واکسن آنفلوآنزا با چه کسانی است؟

→ MRR =
$$\frac{1}{4}$$
(0.33 + 0.5 + 0.25 + 1) = 0.52

Precision@K

برای مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده شده:

ان	پرسمان	تيتر خبر	rank	relevant	precision@rank
	انتخابات	کواکبیان حتما در انتخابات ثبت نام می کند	1	Yes	1
ساده		جابه جایی برنامههای رادیو و تلویزیونی نامزدها	2	Yes	1
ساده تک کلما		پایان شمارش آراء هشتمین انتخابات سازمان نظام پزشکی در اکثر شهرها	3	Yes	1
ीक		اصلاح طلبان در انتخابات شوراها مشاركت پرشور دارند	4	Yes	1
		سخنگوی جبهه اصلاحات: بارها گفته ایم در انتخابات ۱۴۰۰ کاندیدا نداریم	5	Yes	1
	بانک رفاه کارگران	بررسی ساماندهی و بهبود وضعیت مالی بانک رفاه کارگران در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت	1	Yes	1
3		حق بیمه اقشار ضعیف ۲ برابر شده است/ وزیر رفاه ورود کند	2	No	0.5
ساده چندکلمه		مدیریت «هفت تپه» به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی واگذار شد/ پرداخت معوقات وحقوق پرسنل و کارگران با همکاری بانکها	3	No	0.33
च		تامین اجتماعی و بازنشستگی کشوری در پرداخت حقوق بازنشستگان با مشکل مواجه اند	4	No	0.25
		بررسی برنامه وزیر پیشنهادی کار در کمیسیون آموزش	5	No	0.2
2	ژیمناستیک	جزییات تعطیلیهای ورزش ایران تا ۹ مهر ۱۴۰۰/ کدام فعالیتهای ورزشی در تهران ممنوع است؟	1	Yes	1
دشوار تککلمه		جزییات تعطیلی ورزش ایران تا پایان تیرماه	2	Yes	1
ا کار		صدای لالایی ایران خاموش شد	3	No	0.66
4		درگذشت خالق نمایشگاه «بسم الله» به علت کرونا	4	No	0.5
		جشنواره تیرو کمان اصحاب رسانه قم برگزار شد	5	No	0.4
	واكسن آسترازنكا	آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا در کشور تا ۲ شهریور	1	Yes	1
دشوار		تزریق بیش از ۳۱ میلیون دُز واکسن کرونا در کشور تا کنون	2	Yes	1
دشوار چندکلمه		اعلام آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا در کشور تا ۱۴ شهریور ماه	3	Yes	1
Slas		اعلام آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا تا ۸ شهریور ماه	4	Yes	1
		آمار تولید، تحویل و تزریق واکسن کووایران برکت تا امروز	5	No	0.8

* خانههایی که پررنگ شدهاند مقادیر 1 $^{\circ}$ Prec و 5 $^{\circ}$ Prec را نشان میدهند که در گزارش خواسته شده است.

Mean Average Precision =
$$\frac{1}{4}(1 + 0.2 + 0.4 + 0.8) = 0.6$$

Precision@K

برای مدل آموزش داده شده از قبل:

ان	پرسمان	تيتر خبر	rank	relevant	precision@rank
	انتخابات	کواکبیان حتما در انتخابات ثبت نام می کند	1	Yes	1
الم		اصلاح طلبان در انتخابات شوراها مشاركت پرشور دارند	2	Yes	1
ساده تک کلمه		سخنگوی جبهه اصلاحات: بارها گفتهایم در انتخابات ۱۴۰۰ کاندیدا نداریم	3	Yes	1
ا مُ		آخرین خبر از حضور جهرمی در انتخابات ریاست جمهوری	4	Yes	1
		جابه جایی برنامههای رادیو و تلویزیونی نامزدها	5	Yes	1
	بانک رفاه	مدیریت «هفت تپه» به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی واگذار شد/	1	No	0
	کار گران	پرداخت معوقات وحقوق پرسنل و کارگران با همکاری بانکها			
2		بررسی ساماندهی و بهبود وضعیت مالی بانک رفاه کارگران در جلسه ستاد	2	Yes	0.5
ساده چندکلمه		هماهنگی اقتصادی دولت	2	N 1	0.00
المندكلا		حق بيمه اقشار ضعيف ٢ برابر شده است/ وزير رفاه ورود كند	3	No	0.33
ð		بیش از پنج میلیون بیکار داریم/ برای اشتغالزایی نیازمند کمک سایر وزارتخانهها هستیم	4	No	0.25
		تامین اجتماعی و بازنشستگی کشوری در پرداخت حقوق بازنشستگان با	5	No	0.2
		مشکل مواجه اند			
	ژیمناستیک	جزییات تعطیلی ورزش ایران تا پایان تیرماه	1	Yes	1
2		جزییات تعطیلیهای ورزش ایران تا ۹ مهر ۱۴۰۰/ کدام فعالیتهای د شده بر ترایی در مارستا	2	Yes	1
دشوار تککلم		ورزشی در تهران ممنوع است؟ ۲۳ رشته ورزشی زیر تیغ پروتکلهای کرونا	3	Yes	1
ک کلم		دبیر مجمع فدراسیون ژیمناستیک مشخص شد	_		
ব		خیرخواه: برخی به دنبال فلج کردن ژیمناستیک هستند/ با بایکوت خیرخواه: برخی به دنبال فلج کردن ژیمناستیک هستند/ با بایکوت	<u>4</u> 5	Yes	1
		فدراسيون موفقيتها بيشتر شد	Э	Yes	1
	واكسن	آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا در کشور تا ۲ شهریور	1	Yes	1
مشوا	آسترازنکا	اعلام آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا تا ۸ شهریور ماه	2	Yes	1
دشوار چندکلمه		آمار تولید، تحویل و تزریق واکسن کووایران برکت تا امروز	3	No	0.66
Shah		اعلام آمار تفکیکی واکسیناسیون کرونا در کشور تا ۱۴ شهریور ماه	4	Yes	0.75
		چه کسانی نباید دُز دوم واکسن کرونا را تزریق کنند؟	5	Yes	0.8

* خانههایی که پررنگ شدهاند مقادیر 1%Prec و 5% را نشان میدهند که در گزارش خواسته شده است.

Mean Average Precision =
$$\frac{1}{4}(1 + 0.2 + 1 + 0.8) = 0.75$$

✓ مقایسه عملکرد مدل در حالت بازنمایی tf-idf و بازنمایی

الف) پرسمان از کلمات ساده و متداول تک کلمهای

پرسمان: انتخابات

مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده

مدل آموزش داده شده از قبل

همانطور که مشاهده می شود نتایج در حالت مدل آموزش داده شده از قبل و مدل آموزش داده شده بر روی اخبار تفاوت چندانی ندارند و هردو به نسبت عملکرد خوبی دارند.

نسبت به نتایج tf-idf در صفحه ۱، عملکرد تقریباً بهتری را شاهد هستیم؛ به این صورت که در نتایج tf-idf انتخابات به صورت عام در نظر گرفته شده و تمامی نتایج مربوط به هرانتخاباتی بازیابی شده است، در حالی که در مدل تعبیهگذاری کلمه، تمرکز بر روی انتخابات عمدهتری است که می تواند ناشی از توجه به کلمات اطراف یک کلمه نیز باشد.

ب) یک پرسمان از عبارات ساده و متداول چند کلمهای

🗡 پرسمان: وزارت نفت

مدل آموزش داده شده از قبل

مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده شده

```
>> Please Enter your Query:
```

مدل tf-idf

در اینجا می توان دید که مدل tf-idf عملکرد بسیار ضعیفی دارد و تمرکز خود را بر روی کلمهای که ظاهراً وزن بیشتری داشته است (نفت) گذاشته که این موضوع باعث بایاس شدن نتایج به سمت اخباری شده که دارای کلمه «نفت» هستند که حتی تیمهای فوتبال را نیز شامل میشود. در نتایج word2vec، در هر دو مدل عملکرد نسبتاً خوبی را میبینیم که در مدلی که با دادههای بیشتری آموزش دیده، این عملکرد بهتر

نیز می باشد (نتایج نامربوط کمتری وجود دارد)

پ) پرسمان دشوار و کمتکرار تککلمهای

🖊 **يرسمان:** سينوفارم


```
>> Please Enter your Query: ۱۹۳۵ (

>> Top 10 Results for «مبنوفارم» المعاند المعاند
```

مدل آموزش داده شده از قبل

مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده شده

```
>>> Please Enter your Query: المستوفاره المحر براى واردات واكسن كرونا المداشت به هلال احمر براى واردات واكسن كرونا المداد المستوفارم براى دانشآموزان بيخطر المداد المار تفكيكي واكسيناسيون كرونا در كشور تا ٢١ مردادماه المار تفكيكي واكسيناسيون كرونا در ايران تا ٢٤ مردادماه الملام المستوف المستوف كرونا تا مبح المروز المستوفاره واردات واكسن از سوى هلال احمر المستوفاره وارد كشور شد ورود دومين محموله سنگين واكسن كرونا به كشور از سوى هلال احمر المروز ورد دومين محموله سنگين واكسن كرونا در ايران تا المروز المستوف المستوف كرونا در ايران تا المروز المستوف المستوف كرونا در المستان مركزي طي هفته جاري المستوف كرونا در المستان مركزي طي هفته جاري المستوف المستوف كرونا در المستان مركزي طي هفته جاري المستوف ال
```

در اینجا، پرسمان داده شده در دوحالت مختلف مدل word2vec، عملكردهاي كاملا متفاوتی دارد؛ به طوری که نتایج بازیابی شده برای مدل آموزش داده شده از قبل به شدت ضعیف است و نتای کاملا نامربوطند. احتمال قوی آن است که این کلمه در دادههای آموزشی این مدل وجود نداشته و به همین علت هم برای مدل ناشناخته است و نتایج خوبی بدست نیامدهاند. در مدل آموزش داده شده بر روی اخباری که داشتیم، چون این کلمه در این مجموعه داده از قبل وجود داشته بود، نتایج نسبتا خوبی را شاهد هستیم به طوری که همگی نتایج اگر هم شامل کلمه پرسمان نباشند، به طور معنایی با آن قرابت دارند (مثلا به دیگر واکسنها مربوطند). در مدل tf-idf هم نسبت به مدلهای آموزش دیده،

مدل tf-idf

عملکرد رضایت بخش تری را شاهدیم چرا که نتایج ارتباط بسیار بیش تری به کوئری دارند. علت آن می تواند این باشد که کلمه کوئری دارای idf بالایی بوده که در رتبه بندی نتایج تاثیر زیادی می گذارد.

پ) یک پرسمان دشوار و کم تکرار چند کلمهای

پرسمان: تفریغ بودجه

مدل آموزش داده شده از قبل

```
>> Please Enter your Query: المراق ا
```

مدل آموزش داده شده روی مجموعه اخبار داده شده

```
>> Flease Enter your Query: المحقق المداعة ال
```

مدل tf-idf

در این قسمت هم از

انجایی که کلمات idf

انجایی که کلمات tf-idf

مربوط به مدل tf-idf

وضعیت بهتری را شاهد
هستیم. البته نتایج مربوط
به مدل word2vec، چه
آموزش دیده از قبل و چه
آموزش دیده با اخبار داده
شده، نتایج مرتبطی هستند
شده، نتایج مرتبطی هستند
که به پرسمان نیز مربوطند
اما می توان دید که احتمالاً

Average Precision

کمتری خواهند داشت.

